

5/4626

**AKADEMIA
OBRONY NARODOWEJ**

AON 5280/2001

Mjr dypl. mgr inż. Marek CHOJNACKI

**KIEROWANIE
ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM
SIŁ POWIETRZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W DZIAŁANIACH SOJUSZNICZYCH**

53551

WARSZAWA

2001

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OBRONY POWIETRZNEJ

AON 5280/2001

Mjr dypl. mgr inż. Marek CHOJNACKI

**KIEROWANIE
ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM
SIŁ POWIETRZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W DZIAŁANIACH SOJUSZNICZYCH**

Warszawa

2001

Powielenie i oprawa:
Akademia Obrony Narodowej – Wydział Wydawniczy
Zam. nr 1322/2000

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. PODSTAWY TEORII ORAZ ORGANIZACJI KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH NATO	6
1.1. Główne pojęcia i klasyfikacje NATO w zakresie kierowania zabezpieczeniem logistycznym sił powietrznych	6
1.2. Zasady kierowania zabezpieczeniem logistycznym sił powietrznych NATO.....	13
2. ORGANIZACJA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH NATO W EUROPIE PÓŁNOCNEJ ORAZ W CJTF.....	15
2.1. Organa kierowania zabezpieczeniem logistycznym w terytorialnym systemie obrony NATO.....	16
2.2. Organa kierowania zabezpieczeniem logistycznym w działaniach poza obszarem odpowiedzialności NATO.....	21
2.3. Proces planowania zabezpieczenia logistycznego sił powietrznych NATO.....	27
3. ORGANIZACJA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH RP W DZIAŁANIACH SOJUSZNICZYCH.....	41
ZAKOŃCZENIE	46
BIBLIOGRAFIA	47

WSTĘP

12 marca 1999 roku Polska, a w tym jej Siły Zbrojne (SZ), została przyjęta do Sojuszu Północnoatlantyckiego NATO. Data ta wiąże się nie tylko ze rozszerzeniem możliwości obronnych naszego kraju, ale może jeszcze bardziej z wysiłkiem jaki polskie Siły Zbrojne, w tym Siły Powietrzne (SP), muszą dokonać, aby sprostać wyzwaniom wspólnej, kolektywnej obrony. Wyzwania te wynikają m.in. ze zobowiązań jakie nasze SZ przyjęły na siebie, aby jak najszybciej stać się w pełni wartościowym sojusznikiem, mogącym w każdej sytuacji uczestniczyć w procesie obrony nie tylko obszaru Sojuszu, ale również obszarów, w których zagrożony jest pokój, a przez to i wartości, które reprezentowane są przez państwa członkowskie NATO. Jednak, aby jak najszybciej realizować proces integracji naszych SZ, a w tym szczególnie SP konieczne jest zrozumienie i przyswojenie podstaw teorii Sojuszu. Podczas analizy doktryn i procedur obowiązujących w NATO nie sposób nie zauważyć wagi jaką Sojusz przykładą do problemów związanych z zabezpieczeniem swoich wojsk podczas realizacji różnego rodzaju operacji i misji. Duży nacisk przykładany jest do zabezpieczenia logistycznego sojuszniczych wojsk, do sposobów pozyskiwania zasobów logistycznych, a także do mobilności wojsk realizujących zadania w tym zakresie. Ale największą uwagę skupia się na procesie kierowania działaniami logistycznymi, bo od tego jak on będzie realizowany zależy efekt działań logistycznych, ich skuteczność, a w konsekwencji, efektywność i skuteczność działania zabezpieczanych wojsk. Poza tym Sojusz, w celu usprawnienia m.in. procesu kierowania swoimi siłami, w ciągu ostatnich kilku lat podjął olbrzymi wysiłek zmian dotychczasowych struktur. Zmianie uległy również struktury organizacyjno-funkcjonalne logistyki.

Oprócz więc bieżącej obserwacji zmian zachodzących w teorii logistyki NATO należy mieć też na uwadze zmiany struktur organizacyjnych w logistyce Sojuszu. Zmiany te dotyczą również zadań w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki NATO. Jest to ważne, ponieważ obecnie, na bieżąco, oficerowie Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej (w tym oficerowie logistyki) uczestniczą w

różnego rodzaju przedsięwzięciach realizowanych w ramach Sojuszu. Są to oficerowie reprezentujący różne szczeble kierowania działaniami logistycznymi. W związku z powyższym, niezbędna jest, bieżąca znajomość tej problematyki, w kontekście oczywiście, wspomnianego współdziałania przedstawicieli logistyki narodowej z przedstawicielami logistyki NATO.

W związku z powyższym, w niniejszym opracowaniu, dokonałem próby przedstawienia problematyki kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP RP w działaniach sojuszniczych.

W rozdziale pierwszym przedstawiłem podstawy teorii oraz organizacji kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP NATO.

Rozdział drugi to charakterystyka organizacji kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP NATO w Europie Północnej oraz w ramach tzw. „sił zadaniowych” (CJTF-Combined Joint Task Forces).

W trzecim rozdziale przedstawiłem organizację kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP RP w działaniach sojuszniczych.

Opracowanie zamyka zakończenie oraz wykaz literatury.

Prezentowany materiał opracowany został przede wszystkim na potrzeby procesu dydaktycznego Wydziału WLOP AON. Podstawę do jego opracowania stanowi studium operacyjno-logistyczne pt. „Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym Sił Powietrznych RP w działaniach sojuszniczych”. Kierownikiem i współautorem studium był Pan Pułkownik dr inż. Wojciech Drączyk.

1. PODSTAWY TEORII ORAZ ORGANIZACJI KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH NATO

1.1. Główne pojęcia i klasyfikacje NATO w zakresie kierowania zabezpieczeniem logistycznym sił powietrznych

W języku angielskim funkcjonuje powszechnie stosowane pojęcie „management”, które tłumaczone jest zazwyczaj jako „zarządzanie”. Natomiast w odniesieniu do SZ używane jest pojęcie „direction of forces”, które utożsamiane jest z naszym ogólnym pojęciem „kierowanie działaniami wojsk”.

Należy podkreślić, że w oficjalnych dokumentach NATO jednoznacznie stwierdza się, że efektywne kierowanie działaniami SZ stanowi podstawę sukcesu działań militarnych. W NATO nadaje się więc bardzo duże znaczenie temu procesowi, czego przejawem jest oficjalne stwierdzenie, że *„efektywne i racjonalne kierowanie działaniami wojsk zależy m. in. od właściwego zrozumienia przez sojuszników roli i miejsca dowódcy (przełożonego) oraz jego uprawnień w tym procesie”*¹. Przede wszystkim jednak bardzo istotnym jest fakt przyswojenia przez każdego potencjalnego lub faktycznego dowódcę pojęć, które zawiera w sobie ogólny termin **kierowanie** (management), które w oficjalnej terminologii używanej w siłach zbrojnych NATO oznacza dowodzenie i zarządzanie (Command and Control - C²). Terminy „command” i „control” są bliskoznaczne i zazwyczaj używane razem. Jednakże nie są one synonimami². „Command” jest procesem, poprzez który dowódca przekazuje swoją wolę i zamiary podwładnym. Obejmuje ono uprawnienia (władzę) i odpowiedzialność za rozwijanie sił zbrojnych (wojsk) w celu wypełnienia przez nie zadań (misji). „Control” natomiast jest procesem, poprzez który dowódca sił sojusznicznych wspomagany przez swój sztab organizuje, kieruje i koordynuje działaniami. Aby to realizować dowódca tych sił i jego sztab powinien stosować procedury

---

¹ *Allied Joint Operations Doctrine...*

² Tamże...

standaryzacyjne, a także wykorzystywać system informacyjny – communication and information system (CIS).

Dowodzenie i zarządzanie są zasadniczymi terminami w terminologii NATO dotyczącymi uprawnień (władzy) dowódcy. W dokumentach Sojuszu są one definiowane następująco³: „*Command - dowodzenie jest to władza (uprawnienia) nadana do kierowania, koordynowania i zarządzania siłami zbrojnymi*”. Natomiast „*Control – zarządzanie to uprawnienia dowódcy nad częścią działań podległych sił lub związków (organizacji). Obejmują one odpowiedzialność za realizację zadań ujętych w rozkazach i dyrektywach*”. Oprócz tych pojęć funkcjonuje także termin „**Coordinating Authority**”, który oznacza ogólnie uprawnienia do koordynowania działalności wojsk. Wszystkie, bądź tylko część uprawnień w zakresie dowodzenia i zarządzania może być przekazywana zgodnie z dokonanymi ustaleniami. Proces taki nosi nazwę „**Transfer of Authority**” (TOA). Aby przekazywanie (delegowanie) uprawnień spełniło swoją rolę muszą być spełnione trzy wstępne warunki, a mianowicie:

1. Dowódca sojuszniczych, połączonych sił musi mieć jasny obraz całej sytuacji w swoim obszarze odpowiedzialności przez cały czas prowadzenia działań.
2. Podległy dowódca musi w pełni rozumieć zamiary dowódcy sojuszniczych, połączonych sił.
3. Musi istnieć wspólne zrozumienie regulaminów określających użycie sił, co w NATO osiąga się poprzez szkolenie w okresie pokoju.

Szczególnie istotnym jest przyswojenie poszczególnych poziomów uprawnień w zakresie **dowodzenia** w działaniach sojuszniczych. Aktualnie wyróżnia się trzy rodzaje uprawnień w tym zakresie⁴:

- Full Command - tzw. „pełne dowodzenie” oznaczające wojskową władzę (uprawnienia) i odpowiedzialność przełożonego w zakresie wydawania rozkazów podwładnym. Obejmuje ono każdy aspekt działalności wojskowej i administracyjnej. Uprawnienia te posiada dowódca sił narodowych. Władza ta, w znaczeniu sojuszniczym, obejmuje niższy stopień uprawnień dowódcy w

---

³ *Allied Joint Operations Doctrine...*

⁴ Tamże...

stosunku do jego uprawnień w sensie czysto narodowym. Wynika z tego fakt, że żaden dowódca NATO nie posiada pełnej władzy nad siłami, które są mu przydzielone. Natomiast może on posiadać uprawnienia w zakresie dowodzenia operacyjnego (operational command – OPCOM) lub zarządzania operacyjnego (operational control – OPCON).

- Operational Command jest to władza (uprawnienia) przekazana dowódcy do stawiania zadań podwładnym, rozwijania jednostek, ponownego wydzielania sił, pozostawiania ich na miejscu oraz przekazywania uprawnień w zakresie operacyjnego i taktycznego zarządzania (OPCON, tactical control - TACON). Nie obejmuje ona odpowiedzialności za administrację lub logistykę. OPCOM pozwala dowódcy na precyzowanie zadań, wyznaczanie sił i kierowanie ich do określonych jednostek danych komponentów oraz ponownego (kolejnego) wydzielania ich. Jednak nie uprawnia do zmiany struktury organizacyjnej jednostki, do jej powiększania, tak aby nie zaistniał problem braku możliwości wykonywania nowych zadań lub zmiany położenia. Jest to najwyższy zakres uprawnień nadawany dowódcom NATO szczebla operacyjnego, ale tylko w zakresie działań bojowych i zabezpieczenia bojowego. Nie dotyczą one pozostałych rodzajów zabezpieczeń tzn. zabezpieczenia logistycznego i uzupełniania wojsk. Tak więc OPCOM to nie tylko dowodzenie operacyjne, ale również ograniczone do działalności bojowej. Również, co wynika z definicji tego terminu, dowódca posiadający te uprawnienia nie może stawiać takich zadań, które prowadziłyby do zmiany struktury organizacyjnej podległych mu jednostek, co w konsekwencji mogłoby spowodować uniemożliwienie im wykonywania postawionych zadań lub np. przemieszczenie się do nakazanego rejonu.
- Tactical Command (TACOM) - dowodzenie taktyczne określone jest jako władza przekazywana (udzielana) dowódcy do stawiania zadań wojskom będącym pod jego dowództwem w celu prowadzenia nakazanych działań przez dowódcę wyższego szczebla. Władza ta ma węższy zakres niż OPCOM, ale obejmuje uprawnienia do przekazywania bądź zachowania TACON. Są to

uprawnienia w zakresie dowodzenia podległymi jednostkami na szczeblu taktycznym z analogicznymi ograniczeniami jak opisane wyżej.

Poza uprawnieniami w zakresie dowodzenia dowódca NATO mogą otrzymać także różnicowane uprawnienia w zakresie **zarządzania**⁵. Są one definiowane następująco :

- Operational Control- zarządzanie operacyjne określone jest jako władza (uprawnienia) nadana dowódcy do kierowania siłami tak aby dowódca mógł przeprowadzać specyficzne (określone) działania, które zazwyczaj są ograniczone co do funkcji, czasu lub miejsca. Uprawnienia te pozwalają dowódcy na rozwijanie jednostek, a także utrzymanie bądź przekazanie uprawnień do taktycznego zarządzania tymi jednostkami. Nie pozwalają one jednak dowódcy na użycie wydzielonych komponentów wymienionych jednostek. Nie obejmują one również uprawnień do administracyjnego i logistycznego zarządzania. Celem przekazania dowódcy uprawnień OPCON jest umożliwienie mu wsparcia swoich sił bez dalszego odwoływania się do przełożonych. Dowódca, któremu nadano te uprawnienia w stosunku do danej jednostki nie może przekraczać, przedstawionych mu, limitów ich użycia, określonych w stosownej dyrektywie. Władza (uprawnienia) OPCON jest bardziej ograniczona niż OPCOM i nie obejmuje uprawnień do ponownego wydzielania sił lub użycia ich części do zadań innych niż wcześniej postawione. Nie uprawnia również do zmiany podstawowej organizacji jednostki, co mogłoby spowodować utracenie przez nią zdolności do przyjęcia nowego zadania lub zmiany położenia.
- Tactical Control (TACON) - zarządzanie taktyczne obejmuje szczegółowe i, zazwyczaj , lokalne kierowanie oraz zarządzanie przemieszczeniami lub manewrami koniecznymi do realizacji wyznaczonych zadań. Przekazywanie uprawnień do taktycznego zarządzania jest potrzebne (uzasadnione) tylko w przypadku, gdy dwie lub więcej jednostki, które nie znajdują się pod tym samym, operacyjnym zarządzaniem, są połączone w celu utworzenia zwartej jednostki taktycznej. Dowódca posiadający uprawnienia do zarządzania

---

⁵ *Allied Joint Operations Doctrine....*

taktycznego odpowiedzialny jest za opracowanie planów oraz przekazywanie niezbędnych rozkazów do jednostek. Tactical Control, jak widać, stanowi najniższy poziom uprawnień dowódcy NATO. Uprawnienia te nie dotyczą sfery logistyki.

- Administrative Control - zarządzanie administracyjne obejmuje kierowanie lub sprawowanie władzy nad podległymi lub innymi organizacjami, szczególnie w zakresie spraw administracyjnych takich jak zarządzanie personelem, zaopatrywanie, usługi i inne, które nie dotyczą działań operacyjnych. Z uprawnieniami tymi wiąże się pojęcie **logistic support**, które odnosi się zarówno do wsparcia jak i zabezpieczenia logistycznego. Jest to termin istniejący w teorii logistyki NATO, natomiast w teorii logistyki poszczególnych państw Sojuszu można spotkać bardziej szczegółowe wyrażenia określające proces zabezpieczenia logistycznego. W niemieckiej teorii logistyki SZ funkcjonują pojęcia „pierwszego” i „drugiego” poziomu wsparcia logistycznego (first i second level logistic support) lub logistyki „bazowej” i „poza bazowej” (on base i off base), natomiast w angielskiej wyróżnia się „poziom operacyjny” i „poziom bazowy”(operational level i base level)⁶.

Przekazywanie uprawnień OPCOM i OPCON nie powoduje jednoczesnego przekazania lub zmiany odpowiedzialności administracyjnej czy logistycznej. Udzielanie tych uprawnień lub ich zamiana musi być również specjalnie przekazana – oddzielnie lub razem z udzieleniem uprawnień operacyjnych. Może zaistnieć sytuacja, w której zmiana operacyjnych uprawnień może spowodować potrzebę zmian administracyjnej lub logistycznej odpowiedzialności i mogą pojawić się okoliczności, gdy administracyjne lub logistyczne ograniczenia wpłyną na realizację działań operacyjnych. Dlatego udzielanie uprawnień podczas przygotowania działań operacyjnych musi zawsze obejmować możliwe administracyjne i logistyczne implikacje. Poziomy poszczególnych uprawnień dowódców NATO w zakresie dowodzenia i zarządzania przedstawiono graficznie na rys.1.

---

⁶ *Logistic der Bundeswehr/Luftwaffe*. Führungsakademie der Bundeswehr, Hamburg 1996; Air Vice Marshal I Brackenbury (przewodniczący SNLC NATO). *Nowa organizacja logistyki SZ Wielkiej Brytanii* (Defense Logistic Organisation – DLO). Informacja dla kierowniczej kadry logistyki SZ RP. SG WP, Warszawa 25.02.2000.

Jak już wspomnieliśmy, poza wymienionymi wyżej uprawnieniami w zakresie dowodzenia i zarządzania, które mogą być nadawane dowódcom NATO, nadaje się również uprawnienia do **koordynowania** działań (Coordinating Authority). Uprawnienia te dotyczą władzy, którą nadaje się dowódcy w zakresie odpowiedzialności za koordynowanie specyficznymi funkcjami (działaniami) obejmującymi siły zbrojne dwu lub więcej państw lub dowództw lub dwu lub więcej RSZ lub dwu lub więcej sił tego samego rodzaju. Ma on władzę do uzyskiwania konsultacji pomiędzy zaangażowanymi agencjami lub ich przedstawicielami, ale nie posiada uprawnień do tworzenia (opracowania) z nimi umów. W przypadku braku zgody (umowy) pomiędzy zaangażowanymi agencjami powinien dążyć do uzyskania porozumienia na drodze dyskusji. W przypadku gdy nie jest w stanie uzyskać wymaganego porozumienia powinien skierować sprawę do odpowiednich organów. Uprawnienia do koordynowania dotyczą szczególnie tych sytuacji, w których dwie lub więcej struktury dowodzenia i zarządzania są zaangażowane w działania na tym samym teatrze, gdzie koordynowanie ma bezpośredni wpływ na skuteczne działanie.

RODZAJ UPRAWNIENIŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	
	BOJOWE	ADMINISTRACYJNE
NIE WYSTĘPUJE	PEŁNE DOWODZENIE (FULL COMMAND)	
SZCZEBEL OPERACYJNY	DOWODZENIE OPERACYJNE (OPCOM)	ZARZĄDZANIE ADMINISTRACYJNE (ADMINISTRATIVE CONTROL)
	ZARZĄDZANIE OPERACYJNE (OPCON)	
SZCZEBEL TAKTYCZNY	DOWODZENIE TAKTYCZNE (TACOM)	
	ZARZĄDZANIE TAKTYCZNE (TACON)	

Rys.1. UPRAWNIENIA DOWÓDCÓW NATO W ZAKRESIE DOWODZENIA I ZARZĄDZANIA

1.2. Zasady kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP NATO

Osiągnięcie celów militarnych podczas kryzysu lub konfliktu zbrojnego zależy przede wszystkim od możliwości rozmieszczenia najlepszych, w danej sytuacji, sił, w odpowiednim miejscu i czasie. Dlatego konieczna jest skuteczność i elastyczność systemu dowodzenia i zarządzania w działaniach sojuszniczych. Powinno to pozwolić dowódcy sojuszniczych sił, jego sztabowi oraz podwładnym na efektywne planowanie, kierowanie, koordynowanie i kontrolę działań. Aby to osiągnąć w procesie tym tzn. procesie dowodzenia i zarządzania sojuszniczymi, połączonymi siłami należy uwzględniać **pięć zasad**⁷. Są to:

1. Jedność dowodzenia (unity of command).
2. Integracja struktury dowodzenia (integration of the C² structure).
3. Przejrzysta (jasna) struktura (łańcuch) dowodzenia (clear chain of command).
4. Ciągłość dowodzenia (continuity of C²).
5. Odpowiedzialność i swoboda działania (command responsibility and freedom of action).

Jedność dowodzenia jest niezbędna do skutecznego, ekonomicznego, operacyjnego użycia wojsk oraz zasobów. Jest ona osiągana poprzez przekazywanie władzy do kierowania i koordynowania działaniami wszystkich sił oraz wojskowych zasobów jednemu dowódcy. Relacje dowodzenia, zgodnie z którymi władza ta jest osiągana będą określone głównie w składzie sił sojuszniczych. Jednakże ograniczenia mogą być nakładane na użycie komponentów sił narodowych i wspierających je narodowych środków, a także w wyniku rozwoju działań militarnych innych dowódców w obszarze odpowiedzialności danego dowódcy sił sojuszniczych. Jako minimum zapewniające jedność dowodzenia dowódca sojuszniczych sił mógłby posiadać uprawnienia OPCON nad wszystkimi wyznaczonymi i przydzielonymi siłami.

Integracja struktury dowodzenia wymaga aby struktura dowodzenia zapewniała wykorzystanie w najbardziej efektywny sposób możliwości komponentów (rodzajów sił zbrojnych) uczestniczących w działaniach sojuszniczych. Dowodzenie

poprzez komponent, w którym narodowe komponenty są zintegrowane może być funkcjonalne (np. komponent morski, lądowy lub powietrzny), dowodzenie w rodzajach sił zbrojnych (np. Marynarka Wojenna, Wojska Lądowe lub Siły Powietrzne) bądź poprzez kombinację wymienionych. Ta specyficzna struktura organizacyjna ustanawiana jest przez przełożonego posiadającego wyższą władzę w zakresie dowodzenia, w celu zapewnienia skuteczności działań sił sojuszniczych.

Wobec hierarchicznej struktury systemu dowodzenia wymagana jest jej **przejrzysta struktura** (łańcuch). W związku z tym, tam gdzie jest to konieczne i stosowne, kierowanie (podległymi siłami, podwładnymi) może obejmować zadania tylko dla określonych składników ich sił.

Ciągłość dowodzenia wymaga, aby dowodzenie podczas prowadzenia kampanii było ciągłe. W tym celu dowódca sojuszniczych, połączonych sił oraz jego podwładni powinni ustalić kolejność dowodzenia, a także określić (ustalić) dowództwo alternatywne (zapasowe), aby zapewnić efektywne dowodzenie bez względu na sytuację operacyjno-taktyczną.

Odpowiedzialność dowodzenia i swoboda działania polega przede wszystkim na tym, że odpowiedzialność dowódcy sojuszniczych sił połączonych za realizację zadań jest niepodzielna, ale przekazywanie uprawnień może okazać się niezbędne. Przekazując je, dowódcy wszystkich podległych szczebli będą żądali jasnego określenia zamiarów przełożonego, wyznaczenia celów, które mają być osiągnięte oraz zapewnienia zasobów i uprawnień pozwalających im wykonać postawione zadania. Dowódca sojuszniczych, połączonych sił musi określić im również zakres swobody działania, oczywiście w granicach określonych jego zamiarami działania. Dzięki temu podwładni mogą szybko i skutecznie reagować na zmiany sytuacji operacyjno-taktycznej jednocześnie wykorzystując skutecznie swoje możliwości. Przeprowadzając analizę dokumentów NATO opisujących powyższe pojęcia w zakresie dowodzenia i zarządzania należy generalnie stwierdzić, że Sojusz docenia ich znaczenie. Interpretując ww terminy należy więc mieć na uwadze ich podstawowe, fundamentalne znaczenie w procesie kierowania działaniami sojuszniczymi. Niezrozumienie ich, podczas uczestniczenia w działaniach sojuszniczych, może

---

⁷ *Allied Joint Operations Doctrine...*

prowadzić do wydłużenia czasu wypracowania decyzji, a podczas kierowania działaniami do przekraczania przez dowódcę kompetencji, co może spowodować obniżenie skuteczności i efektywności prowadzonych działań, a tym samym opóźnienie osiągnięcia celu operacji.

2. ORGANIZACJA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH NATO W EUROPIE PÓŁNOCNEJ ORAZ W CJTF

W obecnych warunkach połączonych działań wielonarodowych sił NATO wymaga się aby ich zabezpieczenie logistyczne było skutecznie realizowane wobec ogółu jednostek i urzędów logistycznych wielu państw o zróżnicowanym potencjale SZ. Ze względu na obowiązujące w NATO zasady podziału kompetencji w tym zakresie zauważa się poważne zagrożenia w pełni **scentralizowanego** kierowania działaniami logistycznymi. Powoduje to, że znaczenie ewolucji w kierunku logistyki wielonarodowej traktuje się w NATO priorytetowo.

Logistyka wielonarodowa traktowana jest jako „*różnego rodzaju sposoby działań (...) inne niż stosowane przez poszczególne państwa*”⁸. W celu uzupełnienia wariantu czysto narodowego, odciążenia poszczególnych państw od części zadań oraz ze względów ekonomicznych, mogą być wykorzystane następujące **warianty** ich wielonarodowego zabezpieczenia logistycznego: państwo wiodące (Lead Nation); państwo pełniące funkcje specjalistyczne (Role Specialization Nation); logistyczne porozumienia międzynarodowe (Multinational Support Arrangements); zapewnienie zasobów wspólnie finansowanych (Commonly Funded Logistic Resources); wielonarodowe, zintegrowane zabezpieczenie logistyczne (Multinational Integrated Logistic Support); wzajemne odtwarzanie gotowości bojowej statków powietrznych (Aircraft Cross-Servicing); kontrakty miejscowe (Local Contracting). W konkretnych warunkach działań, warianty te, o ile są skuteczne i korzystne dla kontyngentów poszczególnych państw, mogą być stosowane na różnych szczeblach organizacyjnych wojsk i w różnych zakresach. Które z nich będą wdrożone, na jak długo, gdzie i w jakim zakresie zależne będzie od zainteresowanych państw. W każdym jednak

przypadku dowódca NATO pełni funkcje mediacyjne oraz koordynujące w tym zakresie. Zazwyczaj jednak, stosowany będzie wariant mieszany, powstały z różnych kombinacji omówionych niżej wariantów. Wyniknie to z tego, że przyjęty do realizacji wariant zabezpieczenia logistycznego będzie musiał nie tylko być zgodny z oficjalnymi zasadami i założeniami działań ale, przede wszystkim, zapewniać wykonanie zadań i osiągnięcie celów działań bojowych. W każdym z tych przypadków odpowiedzialność za zachowanie zdolności bojowej przez wojska ponosić będzie zarówno dowódca NATO jak i dowódcy kontyngentów narodowych. Wszystkie z omawianych wariantów wielonarodowego zabezpieczenia logistycznego mogą być stosowane zarówno w działaniach wynikających z artykułu 5, jak i innych, planowanych zawczasu, jak i organizowanych doraźnie, na oraz poza obszarem odpowiedzialności NATO.

Wariantowość modeli logistyki SP NATO wynika przede wszystkim z zakładanych obecnie dwóch typów (rodzajów) działań – tzw. wynikających i nie wynikających z artykułu 5, przy czym w tych drugich przewiduje się także udział SZ państw spoza Sojuszu⁹.

2.1. Organa kierowania zabezpieczeniem logistycznym w terytorialnym systemie obrony NATO

W aktualnych założeniach czterostopniowej struktury terytorialnego systemu obrony NATO w Europie¹⁰ przedstawiciele narodowych organów kierowania logistyki SP funkcjonują na wszystkich jej szczeblach organizacyjnych – strategicznym (Strategic Command – SC), regionalnych (Regional Command – RC), lotniczych komponentów sił regionalnych (Component Command Air – CCA) oraz podległych im tzw. „Centrach (ośrodkach) dowodzenia połączonymi działaniami SP” (Combined Air Operation Centre – CAOC).

---

⁸ *NATO Logistics Handbook*. SNLC 1997, roz.13.

⁹ *Allied Joint Logistic Doctrine (AJP-4(A))*. MAS, 25.05.1999 oraz *Air Force Logistic Doctrine and Procedures (ALP-13)*...

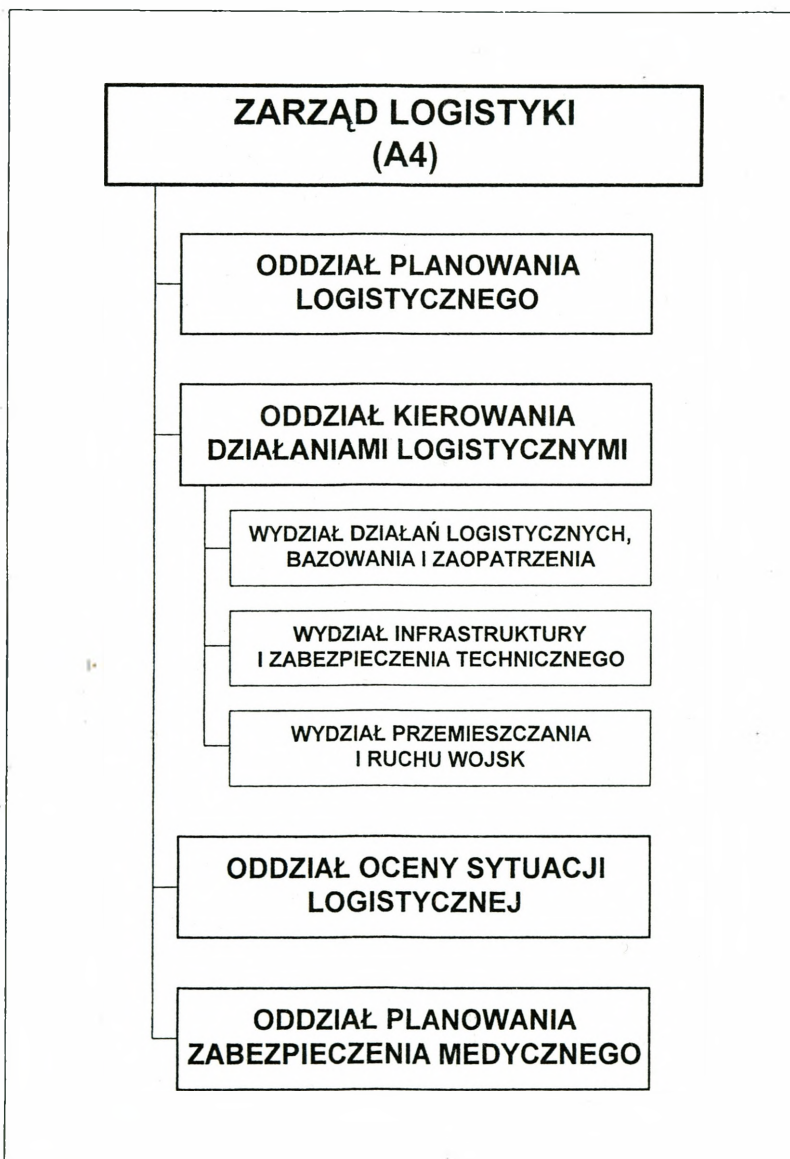
¹⁰ Nowa struktura dowodzenia NATO w Europie wprowadzona została z dniem 03.03.2000 roku (*New Command Structure*. SHAPE, 25.02.2000).

Na szczeblu **dowództwa strategicznego** - Europy (SC Europe), oprócz etatowego zespołu kierowania połączoną, wielonarodową logistyką C(J)-4 (Combined (Joint) – 4), funkcjonuje centrum koordynacyjne logistyki (Bi-SC Logistics Coordination Centre – LCC). Odpowiada ono za koordynację działań logistycznych pomiędzy podległymi dowództwami (tzw. regionalnymi), a poszczególnymi państwami. Drugim elementem kierowania logistyką na tym szczeblu jest sojusznicze centrum koordynacyjne ruchu wojsk (Allied Movements Coordination Centre – AMCC) odpowiadające za zagadnienia transportu wojsk strategicznego znaczenia.

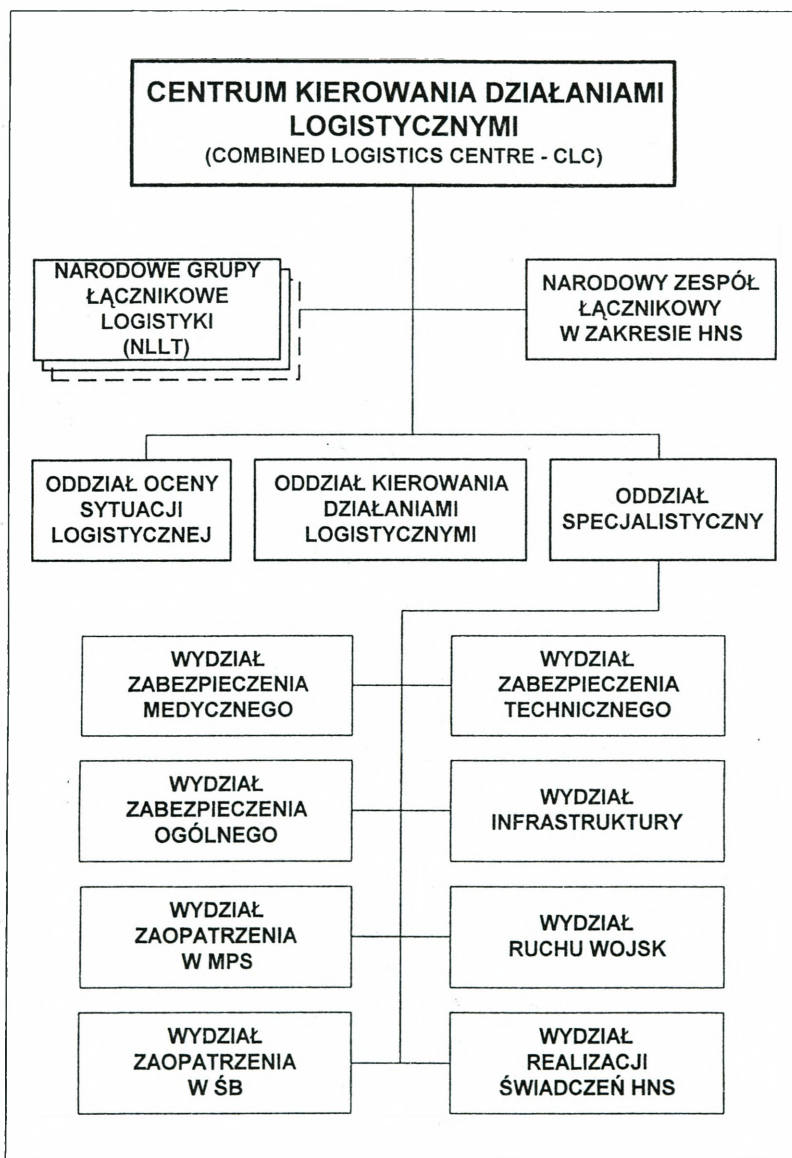
Na szczeblu **dowództwa regionalnego** – Europy Północnej (RC North), oprócz etatowego zespołu - CJ-4 może funkcjonować połączone centrum koordynacyjne ruchu wojsk (Joint Movement Coordination Centre - JMCC). Koordynuje ono kierowanie ruchem wojsk w skali operacyjnej odpowiedzialności regionalnej wykorzystując, w tym zakresie, zasoby narodowe udostępniane w ramach HNS. JMCC może być podporządkowane zarówno pod C-4, jak i pod C-3, co wynika z konieczności ścisłego współdziałania tego organu z obydwoma zespołami.

Na trzecim szczeblu – **dowództwa SP w Europie Północnej** (Air North) funkcjonują stałe elementy sztabowe logistyki SP (A-4) – oddział planowania logistycznego, trzy wydzielone oddziały działań logistycznych, oddział oceny i oszacowania oraz oddział planowania medycznego. W czasie kryzysu i konfliktu skład A-4 Air North powiększany jest do pełnych obsad (zgodnie z Emergency Establishment – EE). Powoływane jest także wielonarodowe centrum kierowania logistyką (Combined Logistics Centre – CLC), którego skład i organizacja uzależniona jest od konkretnych potrzeb. W najbardziej rozwiniętej formie CLC zakłada się funkcjonowanie pięciu następujących zespołów: narodowych grup łącznikowych logistyki (National Logistics Liaison Teams – NLLTs); narodowych łączników logistyki odpowiadających za realizację świadczeń w zakresie HNS (HNS Liaison Team); oceny sytuacji logistycznej (Logistics Assessment); kierowania działaniami logistycznymi (Logistics Operations – Logs OPS); specjalistów logistyki (Logs Specialists), w tym: zaopatrzenia ogólnego (Supply); zabezpieczenia w materiały pędne i smary - mps (POL); zabezpieczenia w środki bojowe - ŚB (Munitions); zabezpieczenia medycznego (Medical); zabezpieczenia technicznego (Maintenance)

zabezpieczenia obiektowego (Infrastructure); zabezpieczenia komunikacyjnego (Movement); uzgodnień w zakresie świadczeń w ramach HNS. Strukturę organizacyjną A-4 AIRNORTH przedstawiliśmy na rys.2, a strukturę CLC - na rys.3.

Rys.2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA SZTABU LOGISTYKI (A-4) DOWÓDZTWA SIŁ POWIETRZNYCH NATO W EURORIE PÓŁNOCNEJ (AIR NORTH)

Rys.3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA CENTRUM KIEROWANIA LOGISTYKĄ (CLC) DOWÓDZTWA SIŁ POWIETRZNYCH NATO W EURORIE PÓŁNOCNEJ (AIR NORTH)

W poszczególnych CAOC¹¹ podległych Air North, w składach ich zespołów logistyki A-4 funkcjonują specjaliści poszczególnych dziedzin logistyki. Zazwyczaj są to specjaliści z zakresu zaopatrzenia (supply) oraz infrastruktury (infrastructure)¹². W procesie planowania działań bojowych w CAOC zespół logistyki wydziela ich jako ekspertów do poszczególnych zespołów planowania działań (ofensywnych oraz działań defensywnych). Przykładową strukturę organizacyjną tak dzielonego A-4 CAOC przedstawiliśmy na rys.4, a organa logistyki SP na tle ogólnej struktury organizacyjnej logistyki sił NATO w terytorialnym systemie obrony w Europie – na rys.5.

2.2. Organa kierowania zabezpieczeniem logistycznym w działaniach poza obszarem odpowiedzialności NATO

W przypadkach prowadzenia działań poza obszarem odpowiedzialności Sojuszu, dowódca sił NATO w Europie Północnej może otrzymać zadanie sformowania CJTF¹³, w którego składzie z reguły występować będą także SP, w tym ich logistyka. W większości przypadków zakłada się, że dowódca SP CJTF (Air Component Commander – ACC) będzie pełnił funkcję dowódcy połączonego lotnictwa CJTF (Joint Forces Air Component Commander – JFACC), co zapewni pełną koordynację działań w przestrzeni powietrznej i centralne wykorzystywanie ogółu sił lotniczych (SP, marynarki wojennej i wojsk lądowych). Zazwyczaj w skład regionalnych CJTF będą także wchodziły siły szczebla nadrzędnego, innych regionów oraz doraźnie wydzielane siły narodowe.

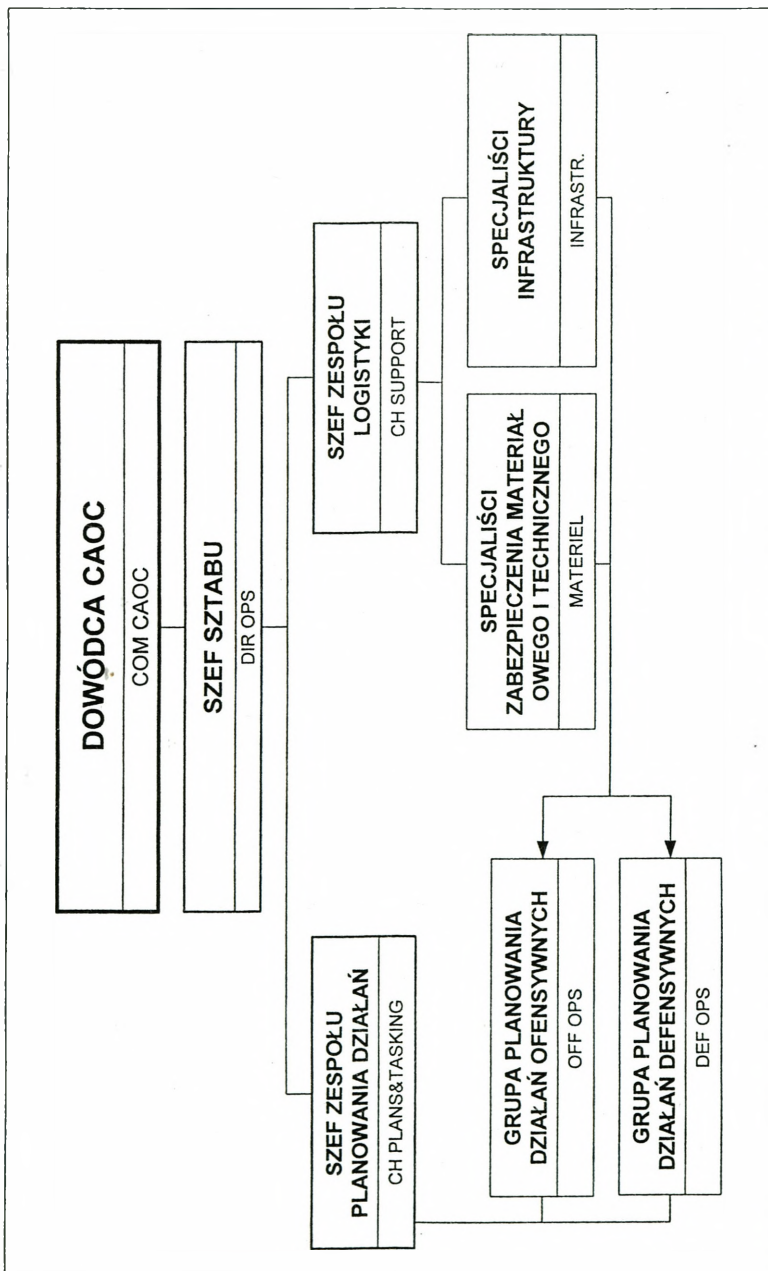
W zakresie organów kierowania logistyką ze składu CJ-4 oraz JMCC RC North wydzielane będą zasadnicze grupy (nucleuses) do analogicznych zespołów kierowania wielonarodową, połączoną logistyką (CJ-4) oraz połączonego sztabu kierowania ruchem wojsk (Joint Theatre Movement Staff – JTMS). Zadaniem JTMS będzie

¹¹ Dotyczy to także manewrowych CAOCs (deployable CAOCs - DCAOC).

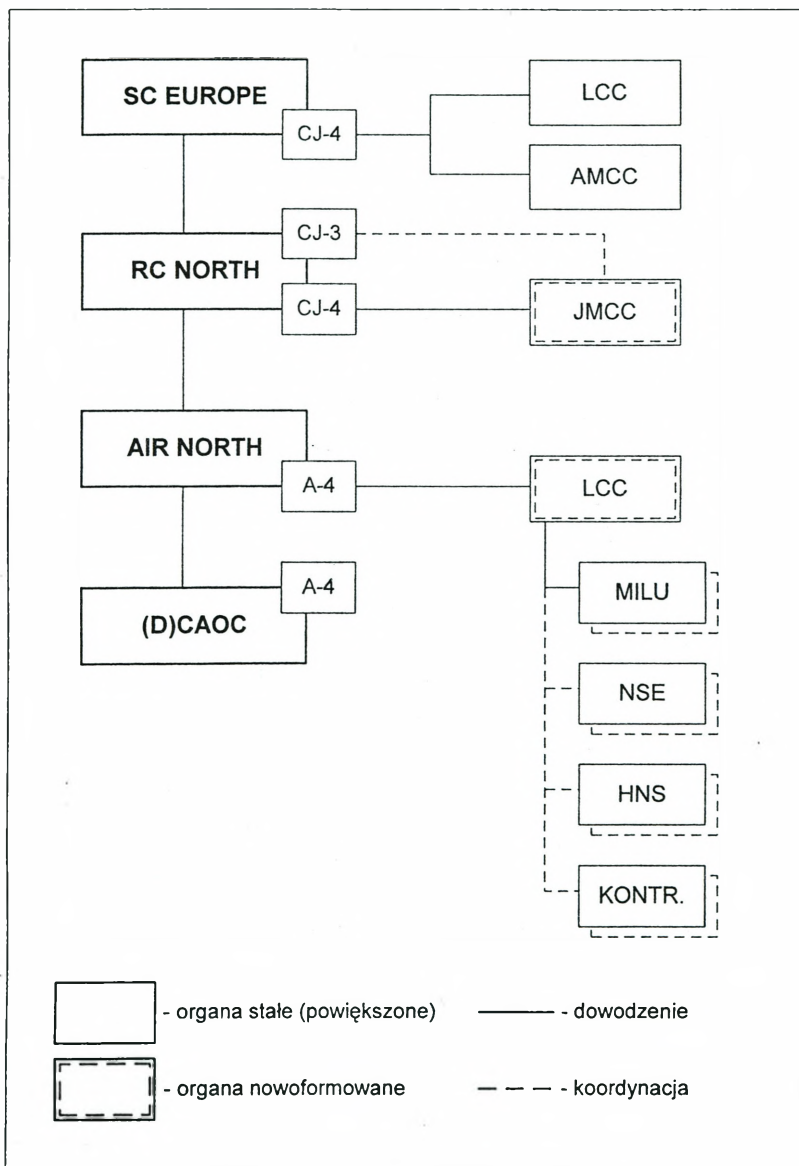
¹² Problematyka składów oraz zasad funkcjonowania A-4 CAOC w konkretnych sytuacjach bojowych badana jest m.in. w ćwiczeniach głównych Wydziału WLOP AON, a omówiona jest m.in. w W.DRAŹCZYK. *Zadania, organizacja i funkcjonowanie sztabu logistyki (I)CAOC podczas przygotowania działań bojowych SP NATO*. AON, Warszawa 1998.

¹³ W najnowszych założeniach działań CJTF przewiduje się także ich udział jako wzmocnienie innych sił regionalnych w terytorialnym systemie obrony NATO.

koordynacja ruchu wojsk (w tym drogą powietrzną) w skali teatru działań wykraczającego poza rejon odpowiedzialności regionalnej. Oprócz tego, w zależności od konkretnych potrzeb CJTF oraz przyjętej koncepcji ich zabezpieczenia logistycznego może być sformowane dodatkowo wielonarodowe połączone centrum

Rys.4. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PODZIAŁ ZESPOŁU LOGISTYKI (A-4) POŁĄCZONEGO CENTRUM KIEROWANIA DZIAŁANAMI POWIETRZNYMI (CAOC) W PROCESIE PLANOWANIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Rys.5. LOGISTYKI SIŁ POWIETRZNYCH W STRUKTURZE LOGISTYKI TERYTORIALNEGO SYSTEMU OBRONY NATO W EUROPIE

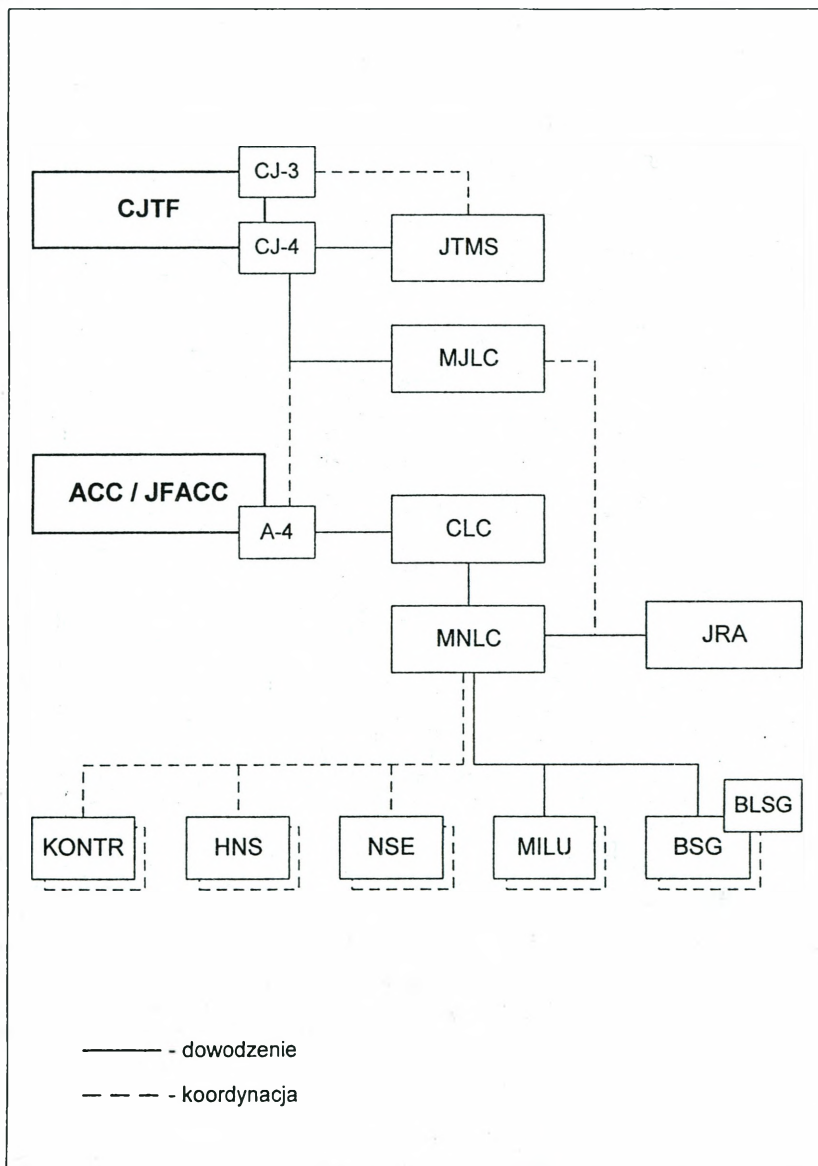
kierowania zabezpieczeniem logistycznym - logistyką (Multinational Joint Logistic Centre – MJLC)¹⁴. Zadaniem MJLC jest szczegółowe opracowywanie planów sporządzanych przez CJ-4 oraz kierowanie ich realizacją w skali całych CJTF, koordynując działania narodowych elementów wsparcia logistycznego (National Support Elements - NSEs) i wielonarodowych, zintegrowanych jednostek logistycznych (Multinational Integrated Logistic Units – MILUs) oraz realizację świadczeń w ramach HNS i kontraktów. Podporządkowanie MJLC może być wariantowane¹⁵, a ich skład uzależniony od konkretnych zadań. Wszystkie elementy MJLC tworzone są (uzupełniane) obsadami sztabów narodowych, w tym logistyki SP, według doraźnych potrzeb dowództwa SP CJTF (Air Component Command – ACC). W dowództwie SP CJTF funkcjonuje także A-4 oraz CLC o podobnych strukturach jak w działaniach w systemie obrony terytorialnej. W przypadku dużych odległości A-4 od CJ-4 CJTF, ze składu A-4 wydzielany jest zespół łącznikowy.

W przypadku pełnienia przez ACC funkcji JFACC oprócz MJLC funkcjonującego przy CJ-4 może wystąpić potrzeba powołania także wielonarodowego centrum kierowania logistyką (Multinational Logistic Centre – MNLC) przy JFACC, zapewniającego koordynację działań logistycznych wewnątrz komponentu powietrznego. W konsekwencji takiego podziału zadań przewiduje się także włączenie organów logistyki lotnictwa innych RSZ w struktury „logistyki lotniczej” JFACC, a organów logistycznych naziemnych rodzajów wojsk SP, tj. WOPL i WRt (Ground Based Air Defence – GBAD) - w struktury „logistyki lądowej” CJTF. Tak powstałe logistyki środowiskowe funkcjonowały by ponadto w ramach wspólnego obszaru tyłowego CJTF (Joint Rear Area – JRA CJTF). Miejsce organów logistyki SP na tle ogólnej struktury logistyki CJTF przedstawiliśmy na rys.6.

---

¹⁴ Szerzej o MJLC m.in. w W.DRAŻCZYK W. *Koncepcja wielonarodowych centrów kierowania zabezpieczeniem logistycznym oraz ich organizacja i funkcjonowanie w SP NATO*. AON, Warszawa 1998.

¹⁵ Przewiduje się cztery warianty podporządkowania MJLC: włączenie w skład CJ-4 CJTF; integrację z CJ-4 CJTF; samodzielne funkcjonowanie obok CJ-4 CJTF; włączenie w skład dowództwa komponentu powietrznego SZ państwa przyjmującego CJTF.

Rys.6. LOGISTYKI SIŁ POWIETRZNYCH W STRUKTURZE LOGISTYKI CJTF NATO

2. 3. Proces planowania zabezpieczenia logistycznego sił powietrznych NATO

W procesie planowania logistycznego Sojuszu uwzględnia się możliwość opracowania i przygotowania planów tworzenia, rozwijania, użycia, ewakuacji i przebazowania wydzielonych sił, tak aby wspierały one koncepcję działania dowódcy¹⁶. Planowanie to musi również uwzględniać potrzeby w zakresie wsparcia sił sojuszniczych nie tylko w odpowiednim czasie, ale i przy wykorzystaniu odpowiedniego potencjału logistycznego. Koncepcje zabezpieczenia logistycznego, struktury i procedury muszą odpowiadać zaangażowanym siłom i ich wariantom użycia. Proces planowania logistycznego integruje możliwości NATO i poszczególnych państw w celu rozwijania, przyjmowania, przemieszczania, utrzymywania, ewakuacji i przebazowania sił poprzez wykorzystywanie zasobów logistycznych zarówno narodowych, jak i NATO. Oczywistym jest, że zasoby te muszą być wcześniej określone i zatwierdzone przez odpowiednie władze. W procesie tym zaangażowane są władze wojskowe i cywilne. Obejmuje on zabezpieczenie materiałowe, usługi specjalistyczne, transport stanów osobowych oraz infrastrukturę. Niezbędną częścią procesu planowania logistycznego w działaniach sojuszniczych jest planowanie wsparcia przez państwo gospodarza (Host Nation Support - HNS) oraz wykorzystywanie zasobów lokalnych. Generalnie możemy stwierdzić, że planowanie logistyczne stanowi nieodzowny i ważny element planowania obronnego oraz planowania operacyjnego.

Celem **planowania obronnego** w Sojuszu jest utworzenie takiej struktury wojsk, dzięki której narodowe i sojusznicze planowanie może być realizowane i uzgadniane tak, aby osiągnąć cele militarne w najbardziej efektywny sposób. Planowanie to obejmuje: planowanie składu SZ; planowanie logistyczne; planowanie uzbrojenia; planowanie zasobów; planowanie wykorzystania systemu informacyjnego; planowanie wykorzystania zasobów cywilnych; planowanie użycia broni nuklearnej¹⁷. Proces planowania obronnego, w tym planowania logistycznego, jest procesem ciągłym, w którym poszczególne etapy powtarzają się cyklicznie.

---

¹⁶ *Allied Joint Operations Doctrine...*

¹⁷ Tamże.

Planowanie logistyczne w planowaniu obronnym zazwyczaj obejmuje następujące zasadnicze obszary problemowe: organizowanie i utrzymywanie operacyjnych linii komunikacji; integrowanie potrzeb cywilnych i wojskowych; przemieszczenie i transport; potrzeby w zakresie HNS oraz infrastruktury; rozmieszczenie zapasów materiałowych (materialnych); w tym materiałów pędnych i smarów; amunicji oraz części zamiennych; logistyczną strukturę dowodzenia i zarządzania; ewakuację medyczną; planowanie zapasów¹⁸.

Proces **planowania operacyjnego** jest skoordynowanym procesem realizacyjnym sztabu połączonego, którego rolą jest wypracowanie najlepszego sposobu realizacji wyznaczonych zadań operacyjnych lub planowania rozwiązań możliwych przyszłych działań. Proces planowania operacyjnego realizowany jest w pięciu fazach: inicjowanie – przyjęcie zadania, orientowanie – analiza zadania, określanie ograniczeń, potrzeb i celów; opracowanie koncepcji działania – opracowanie i wybór wariantu działania; opracowanie planu działania – przygotowanie i przedstawienie planu do zatwierdzenia; przegląd planu - zatwierdzenie planu. Ostatecznym celem procesu planowania operacyjnego jest wytworzenie planu organizacji sił (Contingency Operations Plan - COP), planu działań bojowych (Operational Plan - OPLAN) oraz rozkazu operacyjnego (Operational Order - OPORDER)¹⁹.

Natomiast ogólnym celem **planowania logistycznego w planowaniu operacyjnym** NATO jest: opracowanie koncepcji zabezpieczenia logistycznego, określenie organizacji sił logistycznych i struktury zabezpieczenia logistycznego, określenie wymagań, niedoborów i niezbędnych działań logistycznych, określenie możliwości i wymagań w zakresie wsparcia przez państwo gospodarza (HNS), a także lokalnego kontraktowania, określenie wymagań i niezbędnych działań w zakresie ewakuacji jednostek uczestniczących w działaniach, a także środków materialnych z obszaru działań, do macierzystych baz²⁰.

Na proces planowania zabezpieczenia logistycznego mają wpływ różnego rodzaju **czynniki**, które należy w nim uwzględnić. Przede wszystkim należy do nich

---

¹⁸ *Allied Joint Logistic Doctrine...*

¹⁹ Tamże.

²⁰ Tamże.

standaryzacja materiałów i usług, która ma zasadniczy wpływ na utrzymanie zdolności do działań oraz efektywność bojową. Minimum stanowi tu interoperacyjność (interoperability) zasadniczego wyposażenia, zamienialność (interchangeability) środków bojowych oraz wspólnota (commonlity) procedur. Następnym wymogiem jest aby koncepcje i procedury zabezpieczenia logistycznego były ze sobą ściśle związane, co umożliwi spełnienie wymagań sił sojuszniczych w różnych wariantach ich użycia. W działaniach wielonarodowych wymagane są również powiązania pomiędzy narodowym i wielonarodowym potencjałem zabezpieczenia logistycznego co umożliwi przekazywanie priorytetów logistycznych przez dowódcę sojuszniczych, połączonych sił władzom wysyłającym swoje wojska. Powiązania te mają miejsce poza strefą działań bojowych. Kolejnym czynnikiem wpływającym na planowanie zabezpieczenia logistycznego jest planowanie transportu i wsparcia przez państwo gospodarza (HNS). Ważne też jest aby procedury w zakresie obiegu informacji logistycznej (Logistic Reporting) dostarczały pełną informację, która zapewni odpowiednie i ciągłe wsparcia sojuszniczych, połączonych sił, a także pozwoli dowódcy zmienić decyzję w odpowiednim momencie²¹.

Celem planowania logistycznego w planowaniu operacyjnym jest dostarczenie szczegółowych aneksów do OPPLAN lub OPORDER²² na określone działania (operację). Poza tym, pożądanym jest, aby podobne aneksy były dostarczone do COP. Bardzo istotnym, w procesie planowania zabezpieczenia logistycznego, jest zaangażowanie, od samego początku, wszystkich uczestniczących państw i odpowiednich dowództw. Jak się zakłada spowoduje to, że proces planowania jest jasny na wszystkich szczeblach struktury dowodzenia NATO, a także dla jego członków. Przyjmowanie takiej zasady powoduje, że proces ten jest ekonomiczny, a jednocześnie osiąga się jedność wysiłków. Czynniki te są ważne w działaniach poza Artykułem 5 ze względu na ograniczenia czasu, szczególnie gdy uczestniczą w nich państwa, które nie są członkami Sojuszu.

Zasadniczym narzędziem procesu planowania logistycznego są **konferencje logistyczne**²³, dzięki czemu planowanie jest odpowiednio koordynowane, a także

---

²¹ *Air Forces Logistic Doctrine and Procedures...*

²² *Allied Joint Logistic Doctrine...*

²³ *Allied Joint Logistic Doctrine...*

uzyskiwana jest jasność sytuacji logistycznej na każdym etapie prac planistycznych. Poza zasadniczymi konferencjami logistycznymi, w których uczestniczą przedstawiciele wszystkich pionów funkcjonalnych może być również niezbędne przeprowadzenie konferencji specjalistycznych m.in. w zakresie problematyki związanej ze wsparciem przez państwo gospodarza, przemieszczeniem i transportem oraz zabezpieczeniem medycznym. W procesie planowania logistycznego w działaniach Sojuszu, na szczeblu dowództwa strategicznego (Strategic Command – SC), prowadzone są cztery podstawowe konferencje.

1. **Initial Logistic Planning Conference (ILPC)** – wstępna konferencja logistyczna, która prowadzona jest przy współudziale przedstawicieli poszczególnych państw członkowskich oraz dowództw regionalnych (Regional Commands – RCs). Będzie ona miała miejsce zazwyczaj, gdy koncepcja działania znajduje się jeszcze w fazie opracowywania. Celem tej konferencji jest: poinformowanie państw o zadaniu i koncepcji działania; analiza i ocena wszystkich czynników mających wpływ na planowanie logistyczne; uzgadnianie zasad logistycznych, które będą obowiązywały w danej operacji; uzupełnianie koncepcji logistycznej; przegląd struktury logistyki oraz systemu dowodzenia i zarządzania zabezpieczeniem logistycznym. Wynikiem tej konferencji jest umożliwienie dowódcy szczebla strategicznego - SC opracowania aneksu logistycznego do planu operacyjnego (OPLAN), jak również dostarczenie sojusznikom informacji, dzięki którym będą mogli rozpocząć narodowe planowanie logistyczne.
2. **Main Logistic Planning Conference (MLPC)** – główna konferencja logistyczna, która jest również prowadzona przy udziale przedstawicieli państw członkowskich oraz dowództw regionalnych NATO. Prowadzi się ją w sytuacji, gdy został już opracowany pierwszy projekt planu działań dowództwa regionalnego łącznie z pierwszym projektem potrzeb SZ. Obejmuje ona: wyjaśnianie problemów i dyskusję związaną z zagadnieniami zawartymi w planie operacji; określenie potrzeb logistycznych; określenie wspólnych funkcji i procedur logistycznych oraz spraw związanych ze wsparciem przez państwo gospodarza; finansowych i prawnych; rozpoczęcie procesu określania niezbędnych sił logistycznych; ponowne rozwiązanie niektórych spraw, których nie rozwiązano podczas konferencji

wstępnej. Wynikiem tej konferencji jest zakończenie opracowywania przez dowództwo regionalne OPLAN oraz opracowanie szczegółowych wymagań. Dowództwa strategiczne i regionalne mogą również zainicjować negocjacje w zakresie wsparcia przez państwo gospodarza, spraw finansowych i prawnych. Dodatkowo, państwa członkowskie NATO powinny przystąpić do dalszego opracowywania i uszczegółowienia narodowych planów logistycznych.

3. **Operations and Logistic Review Conference (OLRC)** – którą można nazwać konferencją korygującą. Również i ta konferencja prowadzona jest na szczeblu SC z udziałem państw członkowskich oraz dowództwa regionalnego. Konferencja ta nie jest prowadzona obligatoryjnie, a jedynie w przypadku zmian sytuacji militarnej, która spowoduje konieczność dokonania zasadniczej korekty planów logistycznych lub w sytuacji gdy określone niedobory zasobów logistycznych mogłyby spowodować niewykonanie zadania. Celem tej konferencji jest: ponowne rozpatrzenie i zaproponowanie rozwiązania niedostatecznie rozpatrzonych problemów, rozpatrzenie i korekta koncepcji logistycznej, a także planów logistycznych. Rezultatem konferencji korygującej powinien być taki aneks logistyczny do OPLAN, na podstawie którego można skutecznie realizować zabezpieczenie logistyczne wojsk.
4. **Final Logistic Planning Conference (FLPC)** – końcowa konferencja logistyczna przeprowadzana jest na szczeblu dowództwa strategicznego lub regionalnego z udziałem państw uczestniczących. Odbывается się ona po formalnym zobowiązaniu państw do wysłania sił, ale przed wydaniem rozkazu do rozpoczęcia misji (Activation Order). Celem tej konferencji jest: zakończenie i zatwierdzenie planowania logistycznego; optymalizacja całego procesu zabezpieczenia logistycznego operacji; zatwierdzenie struktury dowodzenia i zarządzania zabezpieczeniem logistycznym; ponowne rozpatrzenie i rozwiązanie pozostałych słabych punktów lub zaległych spraw logistycznych. Wynikiem tej konferencji powinien być wyważony i uzgodniony strategiczny i regionalny system kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk.

Liczba konferencji i treści w nich poruszane pozwalają na przesłanie wymagań w zakresie uczestnictwa państw w procesie planowania kryzysowego, a także

planowania operacji specjalnych, zarówno dla działań przewidzianych jak nie przewidzianych w Artykule 5. Opisane powyżej konferencje logistyczne powinny określić: strukturę dowodzenia i zarządzania logistyką; optymalne sposoby zabezpieczenia logistycznego, które będą stosowane, a w tym rola państwa specjalizującego się w świadczeniu danego rodzaju usług lub zaopatrywaniu w dany rodzaj środków materiałowych (Role Specialist Nation - RSN), państwa wiodącego (Lead Nation - LN) w świadczeniu usług lub zaopatrywaniu w dany rodzaj środków materiałowych, wielonarodowego finansowania, zcentralizowanego kontraktowania i wsparcia narodowego; sposób uzgadniania planów logistycznych na wszystkich poziomach dowodzenia; sposób ponownego rozwiązania słabych stron oraz zaległych spraw logistycznych.

Podczas planowania logistycznego należy, od samego początku, brać również pod uwagę, właściwe **zakończenie działań** oraz związane z tym długoterminowe przedsięwzięcia. Zaniechania bądź zaniedbania w tym zakresie mogą doprowadzić do niepotrzebnych strat finansowych, wyposażenia, a także morale. Działania mające powodzenie mogą być także nie wygaszone z powodu nieodpowiedniego ich zaplanowania oraz z tym związanego chaotycznego zakończenia. Ostatni etap działań musi być właściwie zaplanowany oraz kierowany. W związku z tym planowanie logistyczne musi być skoncentrowane na dwóch głównych przedsięwzięciach: zwijania sił oraz działaniach po zakończeniu operacji.

Zwijanie sił stanowi oddzielny etap operacji²⁴. Będzie ono prawdopodobnie wymagało użycia znacznych, zasobów zewnętrznych. Wprowadzenie nowych (świeżych) sił wsparcia wraz z ekspertami w, m.in., sprawach ochrony środowiska, zarządzania nieruchomościami, gospodarowaniu amunicją, zapasami i wyposażeniem może przyśpieszyć ten proces. Wojska po zakończeniu operacji muszą uczestniczyć w procesie zaprowadzania porządku przed opuszczeniem rejonu działań (chodzi tu o rozliczenie się jednostek z pobranego wyposażenia, spraw finansowych, rozwiązaniu problemów ochrony środowiska itd.). Skala tych działań powinna być odpowiednio doceniana przez poszczególne państwa, ponieważ wiele z tych zasobów musi być rozliczona zgodnie z przekazanymi uprawnieniami do ich wykorzystania.

---

²⁴ *Allied Joint Logistic Doctrine...*

Uwzględniając powyższe uwarunkowania planowanie logistyczne podczas zwijania wojsk będzie musiało obejmować: plany wymiany wyposażenia i urządzeń, plan zabezpieczenia logistycznego na okres wycofania wojsk, logistyczną strukturę dowodzenia i zarządzania oraz zarządzenia do zwijania sił włącznie z potrzebami komunikacyjnymi, inwentaryzację różnych rodzajów wyposażenia, żądanie daty zapoczątkowania przemieszczenia, wytyczne do usunięcia własnego wyposażenia NATO, finansowe potrzeby w celu przywrócenia odpowiedniego stanu środowiska naturalnego w obszarze prowadzonych przez NATO działań, plany zabezpieczenia medycznego podczas zwijania sił, wytyczne do zajęcia miejsc administrowanych przez państwo wiodące (Lead Nation - LN) oraz wyznaczenie odpowiedzialności za zarządzanie nieruchomościami i związanymi z tym możliwymi zażaleniami i roszczeniami, przygotowanie konferencji mającej na celu utworzenie sił do ochrony ważnych zasobów logistycznych, m.in. kontenerów, dźwigów, urządzeń regulacji ruchu, kolejowych, lotniczych i morskich portów rozładowania (Rail Ports of Debarcation, Air Ports of Debarcation - APOD, Sea Ports of Debarcation – SPOD), plan przemieszczenia i transportu.

Działania po zakończeniu operacji²⁵ w obszarze logistyki będą koncentrowały się na oczyszczaniu środowiska oraz pracach inżynieryjnych jak np. składanie mostów, które wcześniej wykorzystywano do przepraw, gdzie można będzie w tym zakresie wykorzystać odpowiednio przeszkolony personel cywilny. Potrzebne do tego celu fundusze muszą być wcześniej oszacowane, a zapotrzebowanie będzie skierowane do Komitetu Infrastruktury (Infrastructure Committee) lub Wojskowego Komitetu Budżetowego (Military Budget Committee) NATO. Nawet gdy prace te wykonywane będą przez cywilnych kontrahentów może wystąpić potrzeba, aby na danym teatrze działań zamknąć bądź zakończyć działalność komórek, które są odpowiedzialne za ich monitoring. W procesie planowania logistycznego należy również wziąć pod uwagę zawieranie z innymi członkami NATO, a także państwami nie należącymi do Sojuszu, wielonarodowych lub dwustronnych umów w zakresie wsparcia.

---

²⁵ *Allied Joint Logistic Doctrine...*

Planowanie logistyczne w SP NATO (w tym planowanie przemieszczenia i transportu) powinno być realizowane analogicznie, tj. jako **integralna część** planowania obronnego oraz planowania operacyjnego²⁶. Podczas planowania wymaga się, aby zarówno narodowy, jak i sojuszniczy proces planowania logistycznego był zharmonizowany tak wcześnie jak jest to tylko możliwe. Jest to istotne z tego względu, że zarówno sztaby logistyczne jak i operacyjne muszą posiadać wzajemną jasność celów, wymagań i możliwości swoich sił. Planowanie logistyczne w SP NATO bazuje na możliwościach poszczególnych państw w zakresie rozwijania, przyjmowania i utrzymania wojsk, do czasu ponownego uzupełnienia zapasów na teatrze działań. W działalność tą zaangażowane są nie tylko władze wojskowe, ale również cywilne, które rozważają problemy kadrowe, materiałowe, infrastruktury oraz związane z realizacją usług. W procesie planowania zabezpieczenia logistycznego SP NATO wymagania w zakresie wsparcia logistycznego zależą od wielkości sił, wymaganych poziomów utrzymania zdolności do działań, standardów usług i urzędzeń, możliwości wsparcia przez państwo gospodarza lub posiadanych zasobów lokalnych.

Proces planowania zabezpieczenia logistycznego SP NATO, tak jak ogółu sił podczas planowania obronnego i operacyjnego, **rozpoczyna Rada Północnoatlantycka** wysyłając zadanie, w którym określa się ich użycie jako części sił połączonych przeznaczonych do działań. Proces planowania logistycznego przebiega podobnie podczas planowania obronnego jak i operacyjnego. Różnica polega na tym, że podczas planowania logistycznego w procesie planowania obronnego uczestniczy SC, RC oraz przedstawiciele państw członkowskich NATO. Natomiast w operacyjnym RC, dowództwa komponentów sił powietrznych (Component Command Air - CCA), sojusznicze centra kierowania działaniami powietrznymi (Combined Air Operation Centre – CAOC) oraz przedstawiciele państw wydzielających kontyngenty SZ. Ze względu na wąski zakres planowania na szczeblach podległych CAOC, tzn. na szczeblu pododdziału, problematykę związaną z planowaniem zabezpieczenia logistycznego na tym szczeblu pominięto. Podczas planowania operacyjnego na szczeblu SC i RC, opracowywane są aneksy logistyczne

---

²⁶ *Air Forces Logistic Doctrine and Procedures...*

do wytycznych ich dowódców. W czasie planowania operacyjnego zespoły logistyki pomagają i uczestniczą we wszystkich aspektach opracowania koncepcji działań, planach działań powietrznych i odpowiednich aneksów. Na szczeblu CCA, czyli dla Polski na szczeblu AIR NORTH, opracowywane są wytyczne i wskazówki, które w postaci dyrektyw działań powietrznych (Air Operation Directives - AOD) przesyłane są do CAOC.

Podczas analizy zadania poszczególne zespoły CAOC²⁷ określają cel działania, priorytety i ich hierarchię, a także istniejące ograniczenia. W czasie oceny sytuacji przedstawiany jest prawdopodobny zamiar działań przeciwnika (jego silne i słabe strony), możliwości sił własnych oraz ich zabezpieczenia bojowego i logistycznego (jedynie z punktu widzenia możliwości prowadzenia działań bojowych). Zespoły (przy udziale zespołu logistyki) opracowują warianty działań - przynajmniej dwa działań ofensywnych i dwa działań defensywnych. Warianty te oceniane są według jednakowych kryteriów. Następnie dowódca CAOC dokonuje wyboru najlepszego (optymalnego) wariantu działań ofensywnych oraz wariantu działań defensywnych. Po tym następuje planowanie szczegółowe wybranych wariantów działań oraz sprecyzowanie i przesłanie zadań do wykonawców **rozkazu bojowego** (Air Task Order - ATO).

Proces **planowania logistycznego** obejmuje ciągłe zbieranie informacji logistycznej, jej przetwarzanie, zobrazowanie i dystrybucję. Dowódca CAOC podczas planowania działań sojuszniczych SP, dla którego bazę stanowią dwie zasadnicze konferencje (wstępna konferencja planistyczna oraz konferencja decyzyjna) jako jednego z pierwszych szefów zespołów wysłuchuje szefa zespołu logistyki. Informacje przekazywane przez szefa logistyki podczas obu konferencji stanowią bazę informacyjną do dalszego planowania.

Celem **konferencji planistycznej** jest przedstawienie wniosków z analizy zadania, dokonanie wstępnej oceny sytuacji oraz udzielenie wytycznych do planowania działań. Trwa ona ok. 45 minut, w tym wystąpienie szefa zespołu logistyki ok. 5 minut. Prezentowane treści obejmują głównie braki i ograniczenia w zasobach

---

²⁷ Opracowano głównie na podstawie: W. DRAŻCZYK. *Zadania, organizacja i funkcjonowanie sztabu logistyki (I) CAOC podczas przygotowania działań bojowych SP NATO*. AON, Warszawa 1998.

logistycznych, mające bezpośredni wpływ na możliwości prowadzenia działań przez oddziały i pododdziały podporządkowane dowódcy CAOC. Szef zespołu logistyki prezentuje stan sieci lotniskowej oraz terminy odtworzenia gotowości lotnisk po uderzeniach przeciwnika, liczbę i typ samolotów niesprawnych oraz zablokowanych na lotniskach, których użycia nie można planować, ograniczenia stanu zasadniczych środków bojowych i materiałowych, ograniczenia możliwości czasowych odtwarzania gotowości bojowej samolotów, zmiany możliwości przyjęcia i odtwarzania gotowości bojowej samolotów na lotniskach innych baz lotniczych, niezbędne zmiany rozmieszczenia oddziałów i pododdziałów podporządkowanych dowódcy CAOC, wynikające ze zmian sytuacji logistycznej, prognozę dalszych zmian potencjału logistycznego oraz wnioski dotyczące możliwości realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego w okresie planowanych działań.

Celem konferencji decyzyjnej jest dokonanie oceny sytuacji oraz podjęcie przez dowódcę CAOC decyzji o wyborze wariantów dalszych działań. Tak jak poprzednia, także i ta konferencja trwa ok. 45 minut. Szef zespołu logistyki przedstawia meldunek o sytuacji logistycznej – oceny i wnioski, dotyczące możliwości realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego w okresie planowanych działań. Szczegółowy zakres wystąpienia szefa zespołu logistyki obejmuje: wnioski z przebiegu procesu zabezpieczenia logistycznego i ogólną ocenę rezultatów zakłóceń tego procesu; ocenę stanu sieci lotniskowej; ocenę możliwości sił oraz stanu zasadniczych środków zabezpieczenia logistycznego (w tym ograniczenia możliwości czasowych odtwarzania gotowości bojowej samolotów); szczegółową ocenę możliwości zabezpieczenia logistycznego lotnictwa w działaniach manewrowych; możliwości przyjęcia i odtwarzania gotowości bojowej samolotów na lotniskach innych baz lotniczych, ocenę możliwości dokonania zmian rozmieszczenia sił i środków (przebazowania lub przemieszczenia) wynikających z AOD; potrzeby zmiany rozmieszczenia oddziałów i pododdziałów podporządkowanych dowódcy CAOC, wynikające ze zmian sytuacji logistycznej; prognozę narastania stanu sił i środków zabezpieczenia logistycznego (poprawę sytuacji logistycznej), w tym uzyskania wsparcia; wnioski dotyczące możliwości realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego w okresie planowanych działań.

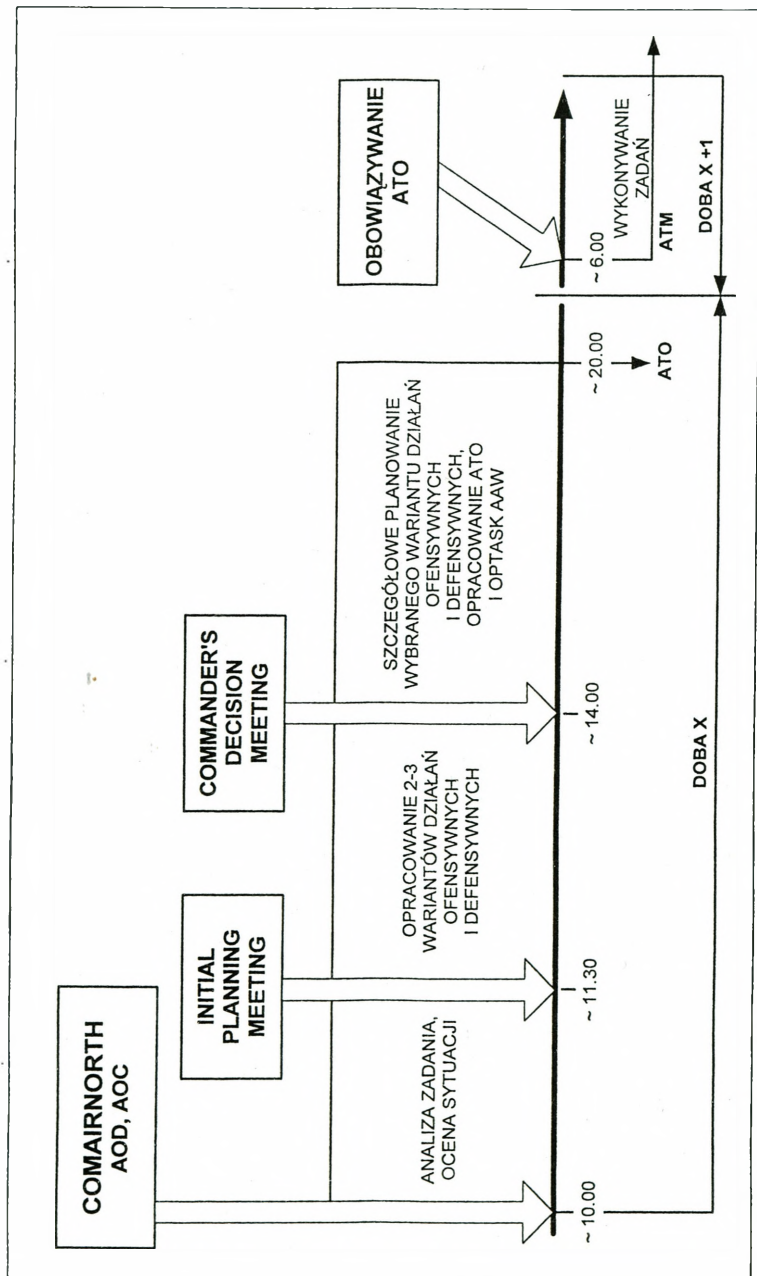
Zespół logistyki CAOC w sposób ciągły wspiera pozostałe zespoły planistyczne poprzez udzielanie im bieżącej, przetworzonej informacji logistycznej. Szczególnie ważnym jest przekazywanie informacji w zakresie ograniczeń potencjału logistycznego zabezpieczanych sił. Chodzi tu o ograniczenia dotyczące ilości lotnisk oraz możliwości ich personelu, obiektów i urzędzeń do zabezpieczenia logistycznego jednostek bojowych, realizujących z nich swoje zadania. Bardzo istotnym jest również stan oraz rodzaj środków bojowych i materiałowych potrzebnych do odtwarzania gotowości bojowej statków powietrznych. Zespoły logistyki CAOC są angażowane podczas całego procesu planowania użycia sił oraz ogólnego planowania logistycznego aby zapewnić skuteczność i efektywność koncepcji działań i koncepcji wszechstronnego ich zabezpieczenia.

W celu realizacji tych zadań szef zespołu logistyki CAOC oraz zespół logistyki posiadają odpowiednie kompetencje i obowiązki. I tak **Szef zespołu logistyki CAOC (Chief Support)** jest organizatorem przepływu informacji logistycznych w CAOC. Odpowiada za zbieranie, przetwarzanie i przechowywanie informacji logistycznych oraz zapewnienie dowódcy i szefowi sztabu CAOC jasności sytuacji logistycznej podporządkowanych oddziałów i pododdziałów SP. Bierze udział w procesie planowania działań bojowych. Uczestniczy czynnie we wstępnej konferencji planistycznej oraz konferencji decyzyjnej.

Natomiast **zespół logistyki sztabu CAOC (Support Group)** zapewnia dowódcy i szefowi sztabu CAOC jasność sytuacji logistycznej podporządkowanych oddziałów oraz pododdziałów SP. Koordynuje ich zabezpieczenie logistyczne, poprzez proponowanie dowódcy CAOC działań doraźnych, w ramach dysponowanych taktycznych zasobów logistycznych (szczególnie w przypadku ograniczeń tych zasobów), mających bezpośredni wpływ na możliwości prowadzenia działań bojowych przez podporządkowane oddziały i pododdziały SP. Zespół logistyki zgłasza też do narodowych organów kierowania zabezpieczeniem logistycznym, (poprzez dowódcę CAOC oraz zespół sztabowy logistyki CCA), potrzeby (wnioski) dotyczące poprawy sytuacji logistycznej zabezpieczanych przez nie oddziałów i pododdziałów SP. Prowadzi mapę roboczą szefa zespołu logistyki sztabu CAOC. Do podstawowych zadań tego zespołu należy: gromadzenie, przetwarzanie i przechowywanie informacji

logistycznych z podporządkowanych oddziałów i pododdziałów SP, narodowych organów kierowania zabezpieczeniem logistycznym oraz A-4 CCA, ocenianie sytuacji logistycznej podporządkowanych dowódcy CAOC oddziałów i pododdziałów SP; opracowywanie propozycji działań doraźnych, wynikających ze zmian sytuacji logistycznej, szczególnie ograniczeń dostępu do zasobów logistycznych, mających bezpośredni wpływ na możliwości prowadzenia działań przez oddziały i pododdziały SP, podporządkowane dowódcy CAOC; przygotowanie danych do meldunków (wystąpień) szefa zespołu logistyki podczas wstępnej konferencji planistycznej oraz konferencji decyzyjnej; udostępnianie niezbędnych informacji logistycznych oficerom zespołu planowania działań CAOC; przygotowanie danych do sprawozdania z działań. Wymagania w zakresie logistyki CAOC podczas prowadzenia działań, będą uzależnione od rodzaju i czasu trwania działań, a także innych czynników. Będą to zazwyczaj: zakres standaryzacji pomiędzy uczestniczącymi w działaniach SZ poszczególnych państw; rozmieszczenie głównych elementów SP; wsparcie przez państwo gospodarza, którego zakres będzie wpływał na potencjał logistyczny jednostek SP podległych CAOC, a także zakresu zaangażowania takich agencji NATO jak Maintenance and Supply Agency (NAMSA).

Ogólny harmonogram czynności podczas procesu planowania działań sojuszników SP w CAOC przedstawiliśmy na rys.7, a orientacyjne czasy poszczególnych przedsięwzięć w tabeli 1.

Rys.7. HARMONOGRAM CZYNNOCI PODCZAS PLANOWANIA DZIAŁAŃ SOJUSZNICZYCH SP W CAOC

Tabela 1

**ORIENTACYJNE CZASY
REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W CAOC PODCZAS PROCESU
PLANOWANIA DZIAŁAŃ SIŁ POWIETRZNYCH**

LP.	CZYNNOŚĆ	CEL	CZAS
1	2	3	4
1.	Zapoznanie się z AOD, analiza zadania	Przygotowanie konferencji planistycznej - Initial Planning Meeting (IPM)	1h 30'
2.	Konferencja planistyczna (Initial Planning Meeting –IPM)	Przedstawienie wniosków z analizy zadania, dokonanie wstępnej oceny sytuacji, udzielenie wytycznych do planowania działań	30'
3.	Planowanie działań	Opracowanie wariantów działań, przygotowanie konferencji decyzyjnej – CDM (Commander's Decision Meeting).	2h
4.	Konferencja decyzyjna (Commander's Decision Meeting – CDM)	Dokonanie oceny sytuacji, podjęcie przez dowódcę CAOC decyzji o wyborze wariantów działań.	30'
5.	Planowanie szczegółowe	Opracowanie wybranych wariantów działań, sprecyzowanie zadań.	2h
6.	Opracowanie dokumentów rozkazodawczych (Air Task Order – ATO)	Przekazanie zadań wykonawcom.	3h

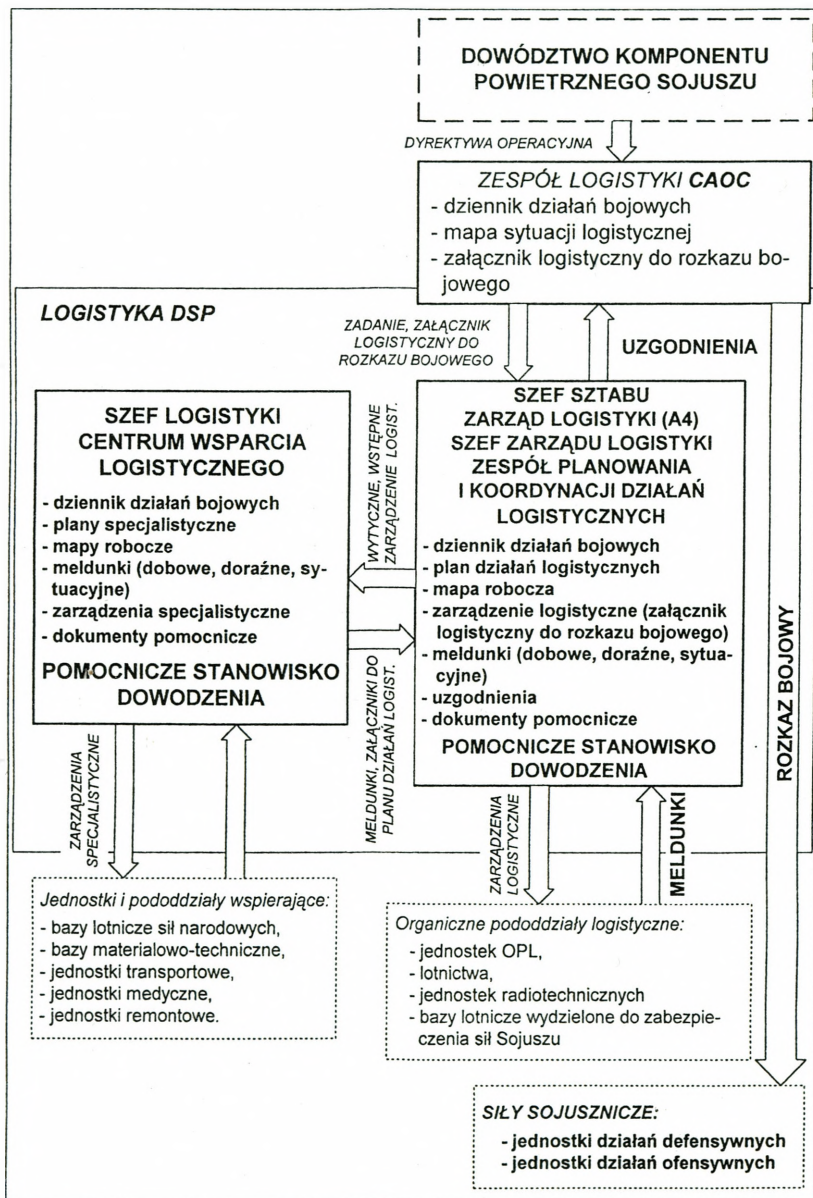
3. ORGANIZACJA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SIŁ POWIETRZNYCH RP W DZIAŁANIACH SOJUSZNICZYCH

Aby scharakteryzować proces kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP należy rozważyć przebieg tego procesu podczas przeprowadzanych ćwiczeń przez DWLOP oraz w Wydziale WLOP AON. Jest to spowodowane tym, że to właśnie na ich podstawie określone zostały relacje pomiędzy poszczególnymi pionami funkcjonalnymi logistyki sił powietrznych. Relacje te określono również pomiędzy logistyką WLOP oraz CAOC. Założenia tych ćwiczeń, w których przyjętą organizację procesu kierowania zabezpieczeniem logistycznym narodowych SP przedstawiono na rys. 8 odzwierciedlają niejako poglądy decydentów określających zakres obowiązków i kompetencji poszczególnym pionom funkcjonalnym logistyki SP. Poprzez narzucenie określonych kompetencji i obowiązków określiliśmy aktualnie obowiązujące relacje informacyjne, współdziałania i hierarchiczne pomiędzy logistyką planistyczną i wykonawczą.

Wynika z nich, że z dwóch funkcjonujących w logistyce organów, dowództw wszystkich szczebli, (logistyka planistyczna i logistyka wykonawcza), posiadającym uprawnienia do stawiania zadań jest organ logistyki planistycznej. Zgodnie z tym, **szef Zarządu Logistyki (A-4)** jest organizatorem przepływu informacji logistycznych pomiędzy komórkami narodowymi i sojuszniczymi. Odpowiada za właściwy przepływ informacji logistycznej do sojuszniczych organów dowodzenia – CAOC, za jakość przetwarzania tych informacji oraz za planowanie działań logistycznych, a także za terminowe opracowanie i doprowadzanie zadań logistycznych do wykonawców. Koordynuje również realizację zadań logistycznych.

Zespół planowania i koordynacji działań logistycznych zapewnia szefowi Zarządu Logistyki (A-4) jasność sytuacji logistycznej, głównie sytuacji w podporządkowanych oddziałach oraz pododdziałach SP. Koordynuje ich zabezpieczenie logistyczne, poprzez proponowanie szefowi Zarządu doraźnych działań, mających bezpośredni wpływ na ich możliwości prowadzenia działań bojowych. Zgłasza, poprzez szefa logistyki, potrzeby dotyczące poprawy ich sytuacji logistycznej. Prowadzi mapę roboczą szefa Zarządu Logistyki. Do podstawowych

zadań tego zespołu należy: gromadzenie, przetwarzanie i przechowywanie informacji logistycznych uzyskiwanych od podporządkowanych, organicznych pododdziałów logistycznych jednostek SP; szefa logistyki wykonawczej; ocenianie sytuacji logistycznej i koordynowanie zabezpieczenia logistycznego podporządkowanych szefowi Zarządu Logistyki organicznych pododdziałów logistycznych jednostek SP; opracowywanie propozycji doraźnych działań wynikających ze zmian sytuacji bojowej i logistycznej; przygotowywanie danych do meldunków (wystąpień) szefa Zarządu Logistyki; udostępnianie niezbędnych informacji logistycznych oficerom zespołu logistyki CAOC oraz szefowi logistyki wykonawczej; przygotowywanie danych do sprawozdania z działań.

Rys.8. ORGANIZACJA PROCESU KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM LOGISTYCZNYM SP

Szef Logistyki Wykonawczej jest natomiast organizatorem wsparcia procesów zaopatrywania oraz świadczenia usług specjalistycznych, a także socjalno-bytowych, niezbędnych wojskom do prowadzenia działań.

Centrum Wsparcia Logistycznego zapewnia ciągłość procesów zaopatrywania wojsk i świadczenia usług podczas działań.

Do podstawowych zadań Centrum Wsparcia Logistycznego należy: gromadzenie, przetwarzanie i przechowywanie informacji logistycznych z oddziałów i pododdziałów bojowych SP; podporządkowanych oddziałów i pododdziałów logistycznych SP; oddziałów i pododdziałów logistycznych wojsk lądowych; wojsk OT oraz marynarki wojennej; ocenianie sytuacji podporządkowanych szefowi logistyki wykonawczej oddziałów i pododdziałów logistycznych SP oraz opracowywanie propozycji doraźnych działań; wynikających ze zmian tej sytuacji, przygotowywanie danych do meldunków (wystąpień) szefa logistyki wykonawczej; udostępnianie niezbędnych informacji logistycznych oficerom zespołu planowania i koordynacji działań logistycznych; przygotowywanie danych do sprawozdania z działań, a w tym liczbę i typ samolotów niesprawnych oraz zablokowanych na lotniskach, których użycia nie można planować, ograniczenia stanu zasadniczych środków bojowych i materiałowych, ograniczenia możliwości czasowych odtwarzania gotowości bojowej samolotów, zmiany możliwości przyjęcia i odtwarzania gotowości bojowej samolotów na lotniskach innych baz lotniczych, niezbędne zmiany rozmieszczenia oddziałów i pododdziałów podporządkowanych dowódcy CAOC, wynikające ze zmian sytuacji logistycznej, prognozę dalszych zmian potencjału logistycznego oraz wnioski dotyczące możliwości realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego w okresie planowanych działań.

Proces przygotowania działań przez narodowe zespoły planowania i koordynacji działań logistycznych oraz centrum wsparcia logistycznego realizowany jest według procedur stosowanych w CAOC. Nie rzadziej niż raz na dobę, szef logistyki wykonawczej otrzymuje zarządzenie szefa logistyki planistycznej (zarządzenie logistyczne - załącznik do rozkazu bojowego Dowódcy SP). Również raz na dobę szef logistyki wykonawczej stawia zadanie (zarządzenie szefa logistyki) podporządkowanym mu logistycznym jednostkom wykonawczym. Ponadto dokonuje

się podziału jednostek, częścią których (w ramach kierowania zabezpieczeniem logistycznym) zarządza szef Zarządu A-4 oraz szef logistyki wsparcia. Proces kierowania zabezpieczeniem logistycznym w dowództwie sił powietrznych, w działaniach sojuszniczych, rozpoczyna się od przyjęcia AOD przez dowódcę SP. Jednocześnie, tą samą dyrektywę operacyjną otrzymuje dowódca CAOC. Dyrektywa ta zawiera również załącznik logistyczny (aneks lub apendix). Dyrektywa wraz z odpowiednimi załącznikami logistycznymi stanowi podstawę dla zespołów logistyki do uruchomienia procesu planowania zabezpieczenia logistycznego.

Z treści zawartej w jednym z logistycznych dokumentów szefa logistyki planistycznej (A-4), w zarządzeniu logistycznym, wynika, że przekazuje on informacje o działaniach logistycznych, realizowanych na korzyść jednostek bojowych (nie logistycznych) przez jednostki podporządkowane szefowi logistyki wykonawczej. Natomiast dowódcy jednostek logistycznych i bojowych, w celu utrzymania jasności sytuacji logistycznej, co najmniej raz na dobę przesyłają meldunki sytuacyjne szefowi logistyki wykonawczej oraz szefowi logistyki planistycznej.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawiony materiał daje wykładnię podstaw teorii logistyki NATO, w tym szczególnie teorii kierowania zabezpieczeniem logistycznym. Opisuje organizację kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP Sojuszu w Europie Północnej oraz w ramach CJTF, a także organizację kierowania zabezpieczeniem logistycznym SP RP w działaniach sojuszniczych.

Na podstawie problematyki poruszanej podczas sympozjów, seminariów oraz konferencji naukowych prowadzonych w naszych SZ uważam, że proces zmian struktur organizacyjno-funkcjonalnych naszych SZ, a w tym i SP, nie został zakończony. W związku z tym należy obserwować dalsze zmiany w tym zakresie a wyniki, w celach, m.in. dydaktycznych, przedstawiać w podobnej formie.

BIBLIOGRAFIA

1. *Allied Joint Logistic Doctrine* (AJP- 4). MAS 1999
2. *Allied Joint Operations Doctrine* (AJP-1(A)). MAS 1997
3. ANTCZAK S. *Podstawy dowodzenia SP*. AON, Warszawa 1997
4. *Dictionary of Military and Associated Terms (incorporating the NATO dictionaries)*. DOD, Washington 1997
5. DRAŹCZYK W. *Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym SP według poglądów NATO* (studium operacyjno-logistyczne pk. „NATO-LOG.SP-1”). AON, Warszawa 1997
6. DRAŹCZYK W. *Nowe zasady i założenia logistyki NATO w aspekcie zabezpieczenia SP*. AON, Warszawa 1999
7. DRAŹCZYK W. *Zadania, organizacja i funkcjonowanie sztabu logistyki (I)CAOC podczas przygotowania działań bojowych SP NATO*. AON, Warszawa 1998
8. DRAŹCZYK W. *Koncepcja wielonarodowych centrów kierowania zabezpieczeniem logistycznym oraz ich organizacja i funkcjonowanie w SP NATO*. AON, Warszawa 1998
9. DWORECKI S.E. *Logistyka w wojsku*. ATKA, Warszawa 1996
10. *Glossary of Abbreviations used in NATO Documents*. (AAP-15)
11. *Koncepcja Strategiczna Sojuszu*. NAC, Waszyngton 1999
12. *Logistics der Bundeswehre/Luftwaffe*. Führungsakademie der Bundeswehr, Hamburg 1996.
13. *Logistyka WLOP w Modelu 2012. Materiały ze szkolenia z kierowniczą kadrą logistyki*. DWLOP Logistyka, Babimost 2000
14. MAŃKOWSKI R., FILAR J., FORNAL M. *Teoria działań logistycznych SP*. AON, Warszawa 1996
15. MAŃKOWSKI R., FILAR J., FORNAL M. *Logistyka SP, część I – podstawy teorii działań logistycznych w SP*. AON, Warszawa 1997
16. MAŃKOWSKI R. *Kierowanie działalnością logistyczną w SP RP. Część I, szczebel operacyjny*(studium operacyjno-logistyczne). AON, Warszawa 1996
17. MAŃKOWSKI R. *Zabezpieczenie logistyczne SP w operacjach*. AON, Warszawa 1998

18. *Materiały z VII Resortowej Konferencji Naukowej Logistyki SZ RP*. Gdynia 2000
19. *NATO Air Force Logistics Concept - draft (ALP-13 - projekt)*, MAS 1999
20. *NATO Glossary of Terms and Definitions*. (AAP-6)
21. *NATO Logistics Handbook*. DPC, Brussels 1997
22. *NATO Handbook*. NATO Office of Information and Press, Brussels 1997
23. *NATO Principles and Policy for Logistics* (MC 319 z 1992 i 319/1 z 1997)
24. *NATO Vademecum*. Bellona, Warszawa 1999
25. *New Command Structure*. SHAPE 2000
26. *Regulamin działań taktycznych SP RP*. DWŁOP, Warszawa 1996
27. S. ZAJAS., M. KOZUB., J. NOWAK. *Dowodzenie siłami powietrznymi NATO*. AON, Warszawa 1998

